

REPUBLIKA SLOVENIJA

SLUŽBA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA LOKALNO SAMOUPRAVO IN
REGIONALNO POLITIKO

Kotnikova 28, 1000 Ljubljana,
Tel.: (01) 308-31-78 Fax: (01) 478-36-19

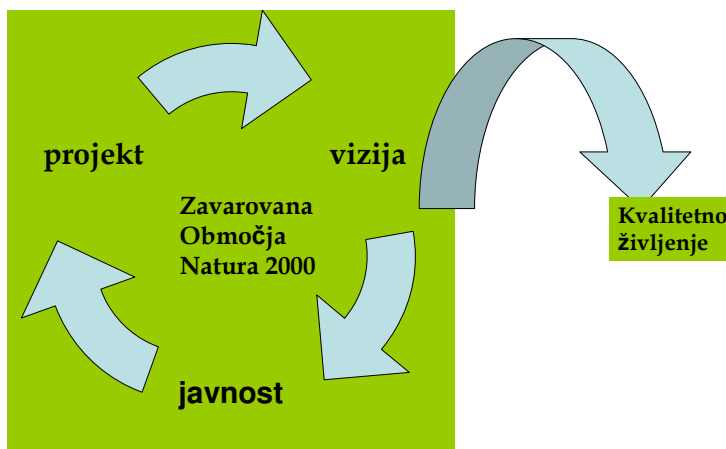

Naložba v vašo prihodnost

OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski sklad za regionalni razvoj
Kohezniški sklad
Evropski socialni sklad

**Mednarodni center za ekoremediacije,
Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta**

**PRIROČNIK ZA
ORODJE ERM**
**ORODJE ERM - SODELOVANJE JAVNOSTI PRI NAČRTOVANJU RAZVOJA NA
OBMOČJIH NATURE 2000 IN DRUGIH ZAVAROVANIH OBMOČJIH**

Avtorji: prof. dr. Ana Vovk Korže, prof. dr. Danijel Vrhovšek, Alenka Sajovic in Vesna Jurač

Maribor, januar 2009

REPUBLIKA SLOVENIJA

SLUŽBA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA LOKALNO SAMOUPRAVO IN
REGIONALNO POLITIKO

Kotnikova 28, 1000 Ljubljana,
Tel.: (01) 308-31-78 Fax: (01) 478-36-19

Naložba v vašo prihodnost

OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski sklad za regionalni razvoj
Kohezijski sklad
Evropski socialni sklad

Naročnik	Služba vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko Kontaktna oseba: Klemen Košir Mednarodni center za ekoremediacije, Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru Koroška c. 160, 2000 Maribor, Spletni naslov: http://www.ff-uni-mb.si
Izvajalec	Vodja projekta: Prof. dr. Ana Vovk Korže Sodelovali: prof. dr. Ana Vovk Korže Alenka Sajovic prof. dr. Danijel Vrhovšek Vesna Jurač PRIROČNIK ZA UPORABO ORODIJ ERM
Projekt	Izdelava študije o vključenosti javnosti in spodbujanje vključevanja javnosti v pripravo projektnih predlogov za trajnostni razvoj lokalnih skupnosti na zavarovanih območjih in območjih Nature 2000 v Sloveniji
Datum izvedbe	Januar 2009
Številka projekta	C1536-08M802246
Ključne besede	Ekoremediacije, trajnostni razvoj, zavarovana območja, Natura 2000, ekološko pomembna območja, sodelovanje javnosti, evropski finančni mehanizmi.

KAZALO VSEBINE

UVOD	4
IZHODIŠČA ZA PRIPRAVO PRIROČNIKA	4
Ekoremediacije za vzpodbujanje regionalnega razvoja	5
Zakonodajna izhodišča.....	5
Priložnosti za Slovenijo	6
ORODJE 1: Odločimo se za trajnostni razvoj lokalne skupnosti na (za)varovanih območjih.....	8
ORODJE 2: Vključimo občane v pripravo in izvedbo projektov trajnostnega razvoja na območjih Nature 2000 in drugih (za)varovanih območjih.....	11
ORODJE 3: Oblikujemo vizijo razvoja območij Nature 2000 in (za)varovanih območij lokalnih skupnosti.....	14
ORODJE 4: Vizijo razvoja (za)varovanih območij povežemo s projektom	21
ORODJE 5: Izpolnimo prijavnico za projekt	23
ORODJE 6: Projektno delo.....	29
ORODJE 7: Ali so naši občani zadovoljni?	32

UVOD

Z namenom, da bi pripravili pregleden pristop k načrtovanju in prijavi projektov na območjih, ki jih zaznamuje visoka ekosistemska vrednost, smo pristop kratko poimenovali v Orodje ERM. Pomeni zaporedje faz, ki jih izvedemo v lokalnih skupnostih s ciljem, da vključimo ljudi, ki živijo na teh območjih in da upoštevamo zakonitosti delovanja ekosistemsko pomembnih območjih, ki so prednost pri načrtovanju aktivnosti. ERM – ekoremediacije so izhodišče za načrtovanje razvoja takšnih območij zato, ker je najprej treba varovati ekosistemsko pomembna območja, na tej osnovi pa razvijemo aktivnosti in dejavnosti, ki se umeščajo v zavarovan prostor. Zato lahko ERM poimenujemo tudi kot sožitje človeka z okoljem.

Razlog za vključevanje javnosti v načrtovanje programov in projektov na območjih Nature 2000 in drugih (za)varovanih območjih je potreba po sistematičnem razvoju tovrstnih območij, ki danes veljajo za nerazvita in manj zanimiva. Redna poročila o stanju okolja so odlično izhodišče za pripravo vizije razvoja tovrstnih območij. S postavitvijo prednostnih prioritet, pri čemer pa je ključnega pomena sodelovanje z javnostjo ter trajnostna naravnost posamezne občine ali regije, se lahko začne proces razvoja, ki vodi v napredek. Stanje okolja je namreč odraz in pogoj za kakovostno življenje in zdravje ljudi.

IZHODIŠČA ZA PRIPRAVO PRIROČNIKA

- Slovenija ima nadpovprečno biotsko raznovrstnost. Več kot tretjina države obsegajo območja Natura 2000. Vse to nas vodi k temu, da je naša nujna skrb in odgovornost, da ta območja zavarujemo in vzpostavimo takšno vizijo razvoja, ki bo temeljila na varovanju okolja, saj je potrebno tudi lokalnemu prebivalstvu omogočiti kakovostno bivanje in blaginjo oz. občini razvojne priložnosti. Podeželsko okolje z neokrnjeno naravo je potrebno usmeriti v drugačen razvoj, lokalnim prebivalcem prikazati razvojne možnosti, občinam pomagati prepoznati razvojne priložnosti, jih umerjati pri sodelovanju z javnostjo in oblikovati razvojno vizijo, ki bo temeljila na prepoznavanju lokalnih potencialov, dosegljivih človeških virih in varovanju okolja hkrati pa Sloveniji omogočiti večjo prepoznavnost na ravni njenega naravnega in kulturnega bogastva tudi navzven
- zakonodajna izhodišča, ki natančno predpisujejo možnosti razvoja na (za)varovanih območjih;
- ekoremediacije so prepoznane kot inovativni pristop gospodarjenja in upravljanja z okoljem na (za)varovanih območjih.
- razvojne vizije se morajo nujno odvijati z vključevanjem in obveščanjem javnosti;

Ekoremediacije za vzpodbujanje regionalnega razvoja

Regionalni razvojni program kohezijske regije v okviru razvojne prioritete Krepitev regionalnih razvojnih potencialov predvideva podporo regionalnim razvojnim programom, ki odražajo razvojne potenciale in priložnosti v posameznih razvojnih regijah in vključujejo način za aktiviranje lokalnih razvojnih pobud.

Z ekoremediacijami so možnosti za razvoj zavarovanih območij in območij Nature 2000, ker so to trenutno v Evropi zanesljive metode za obnavljanje in ohranjanje okolja, ki je temelj vsega razvoja sploh v zavarovanih območjih in območjih Nature 2000. ERM dajejo tudi možnosti za doseganje in preseganje okoljskih ciljev in prispevajo k socialnemu in ekonomskemu razvoju. To je tudi zaveza iz Goetenborga, da se upočasni in prepreči upadanje biotske raznovrstnosti do leta 2010, kar pa je prispevek k uresnitvi Vodne direktive in ciljem Kjotskega protokola za ublažitev podnebnih sprememb.

Z ekoremediacijami se oživlja naravna pokrajina, vzpodbuja se trženje biotske pestrosti, kar omogoča istočasni razvoj drugih dejavnosti, ki ima vidne učinke v povečani zaposljivosti, vključevanju lokalnega prebivalstva, uporabi domačih produktov in trženju lastnih blagovnih znamk. S tem se tudi povečuje prepoznavnost Slovenije.

Ker razvojna prioriteta »Povezovanje naravnih in kulturnih potencialov« združuje tri elemente, to je turistično gospodarstvo, kulturne in naravne vire ter športno infrastrukturo, je izjemnega pomena sinergija, ki ima pozitivne učinke za nadaljnji razvoj slovenskega turizma in ostalih dejavnosti zlasti na podeželju.

Pomembno je, da se dvig konkurenčnosti turističnega gospodarstva dogaja na temelju skladnosti z naravnimi in kulturnimi ter krajinskimi značilnostmi določenega območja, pri čemer imajo ekoremediacije kot proces stalnega vzpostavljanja ravnotežja med človekom in naravo bistveno vlogo.

Zakonodajna izhodišča

Ekoremediacije so zelo dobro usklajene z Resolucijo o nacionalnem raziskovalnem in razvojnem programu za obdobje 2006-2010 (ReNRRP) in sicer ReNRRP kot najpomembnejše državne cilje izpostavlja povečanje obsega raziskovalnega dela, dvig ustvarjalnosti in inovativnosti ter dvig tehnološke razvitosti. Menimo, da bi predlagani projekt prispeval k doseganju omenjenih ciljev, saj so ekoremediacijske tehnologije inovativen pristop k varovanju okolja. Razvijanje novih ekoremediacijskih tehnologij temelji na raziskovalnem delu, katerega končni cilj so predlogi tipskih objektov namenjeni gospodarstvu. Projekt spodbuja povezovanje

izobraževanja, raziskovanja in podjetništva ter povečuje mobilnost znanja, idej in ljudi v družbi, kar je eden izmed glavnih ciljev ReNRRP.

Ekoremedicije pomenijo implementacijo načel trajnostnega razvoja – so tehnologije za trajnostno gospodarstvo. Z ekoremediacijami ščitimo okolje ter obnavljamo degradirana območja. Zdravo okolje pa je osnovni pogoj za dolgo, zdravo in kvalitetno življenje ljudi. Predlagani projekt ustreza viziji nacionalnega programa raziskav in razvoja, ki je ustvarjanje in prenos mednarodno dosegljivega znanja v javno korist in gospodarsko izrabo ter krepitev sposobnosti za obvladovanje tehnološkega napredka kot glavnega vira povečevanja nacionalne konkurenčnosti ter družbenega in humanega napredka.

Predlagani projekt bo tudi povečal vpliv naravoslovja in tehnologije v celotnem izobraževalnem sistemu, kar ReNRRP izpostavlja kot eno ključnih sistemskih slabosti v Sloveniji.

Na podlagi tesnega sodelovanja z MOP so se ERM začele vključevati v zakonodajo (naloga, da se dopolni in pregleda vsa zakonodaja je bila delno speljana v okviru prve faze projekta Ekoremedicije v Sloveniji, v nadaljevanju pa se pripravlja razširjena naloga, da se ERM vgradijo tudi v Nacionalni strateški referenčni okvir, v DRP in Naturo 2000)¹.

Na področju okoljskega razvoja ugotavljamo, da je usklajenost politik prenizka, da odločitve o financiranju projektov ne temeljijo na analizi stroškov in koristi za civilno družbo ter da je prenizka integracija različnih sektorjev. To je velik problem pri okoljskih pristopih. V Poročilu o razvoju 2007 vladni Urad za makroekonomske analize in razvoj tudi ugotavlja, da se v Sloveniji prepočasi zmanjšujejo pritiski na okolje, zato ugotavljamo, da bi lahko z ERM pristopi pomembno prispevali k uresničevanju okoljskih ciljev.

Priložnosti za Slovenijo

- Slovenija ima priložnost, da razvije slovenskemu prostoru prilagojene pristope za varovanje okolja, ki bodo ekonomsko sprejemljivi ter okoljsko in socialno pomembni;
- sonaravni razvoj z upoštevanjem omejitev okolja ;
- ohranjanje narave in biotske pestrosti;
- trajnostna in gospodarna raba naravnih virov;
- povečanje uporabe obnovljivih virov energije (lesna biomasa,...);
- razvoj specifičnih naravnih produktov;
- zmanjševanje učinkov tople grede z vezavo CO₂ v rastlinsko biomaso ERM sistemov;
- izobraževanje in raziskovalno delo na področju okoljskih tehnologij in okoljskih inovacij;

¹ Dogovor s sekretarjem Markom Hrenom, december 2007, Ministrstvo za razvoj.

- komplementarna možnost sonaravnih odpravljanj škod v okolju in vzpostavitev stika z različnimi javnostmi;
- aktivno vključevanje javnosti v sisteme varovanja okolja;
- izobraževanje in vzgoja za sonaravni razvoj družbe;
- zaposlovanje ljudi (tudi težje zaposljivih) na področju sonaravnega razvoja;
- spodbuda za regionalni razvoj (Pečar, J., 2002), kjer so ERM pristopi mehanizem pridobivanja nepovratnih in povratnih sredstev ministrstev ter sredstev javnih skladov in agencij, kakor tudi evropskih skladov;
- usklajena okoljevarstvena politika in
- gospodarski razvoj in socialna varnost;
- marsikatero priložnosti, ki se ponujajo s predlaganim projektom, imajo tudi globalne učinke, tako glede same implementacije kot zglede drugim državam.

Ugotavljamo, da so sedanji pristopi varovanja in sanacije okolja premalo usklajeni z naravnimi možnostmi in potrebami lokalnega prebivalstva. Prav zato ima predlagan projekt vse elemente za učinkovito realizacijo.

Določen začetni problem lahko predstavlja premajhno poznavanje ERM, kot sistema za ohranjanje in sanacijo naravnega okolja in vodnih virov, kar pa že rešujemo z organizacijo strokovnih izpopolnjevanj za različne ciljne skupine, s prijavo izobraževalnih programov in javnih okroglih miz. Problem lahko predstavljajo tudi obstoječi lobiji in zagovorniki klasičnih sistemov sanacije in čiščenja odpadnih voda, za katere lahko v določenih primerih pomenijo ERM zaradi cenovne ugodnosti določeno nezaželeno konkurenco. Vendar poudarjamo, da z ERM lahko na eni strani učinkovito pomagamo pri sanacijah in varovanju okolja, tam, kjer so posegi že v takih razsežnostih, da jih samo z ERM ne bi bilo mogoče zadovoljivo rešiti, pa bodo potrebni še vedno klasični pristopi. Kljub temu ne smemo spregledati, da se velike razsežnosti okoljskih škod dogodijo ravno zaradi enostranskih klasičnih »ureditev«.

Temeljna prednost uporabe ERM za varovanje okolja je uresničitev desetih ključnih trajnostnih kriterijev, ki so zapisani v Strateških presojah (Strateške presoje vplivov regionalnih razvojnih programov na okolje, 2000, str. 42-43), to so: čim manjša poraba neobnovljivih virov, poraba obnovljivih virov v okviru meja zmoglosti njihovega obnavljanja, okoljsko neoporečna raba in ravnanje z nevarnimi snovmi, polutanti in odpadki, ohranjanje in izboljšanje stanja na področju prosto živečega živalstva in rastlinstva, habitatov in pokrajin, vzdrževanje in izboljšanje kakovosti tal in vodnih virov, vzdrževanje in izboljšanje kakovosti zgodovinske in kulturne dediščine, vzdrževanje in izboljšanje kakovosti lokalnega okolja, varovanje ozračja, krepitev okoljske ozaveščenosti in izobraževanja in vzpodbujanje udeležbe javnosti pri sprejemanju odločitev, ki se nanašajo na trajnostni razvoj.

Zaradi izjemno ugodne lege imamo v Sloveniji glavno bogastvo v biotski pestrosti in vodnih ekosistemih, ki jih lahko uspešno povežemo z zelenim gospodarstvom.

Priča smo rastočemu onesnaževanju okolja in vse več je že degradiranih površin z nepovratno možnostjo oživitve, klimatskih spremembah in njihovih učinkih, ki se že kažejo tudi v Sloveniji z močnim padanjem nivoja podtalnice, zato je potrebno takoj

aktivirati programe, ki zagotavljajo dolgotrajno varovanje in ohranjanje okolja še posebej na zavarovanih območjih in območjih Nature 2000.

ORODJE 1: Odločimo se za trajnostni razvoj lokalne skupnosti na (za)varovanih območjih

Trajnostni razvoj je v 90. letih postal normativno vodilo okoljske politike v EU. V 5. akcijskem programu (1992 - 1999) je trajnostni razvoj izrecno opredeljen kot način vključevanja okoljske dimenzije v vse sektorje. Nov pristop je bil usmerjen v dogovarjanje in doseganje konsenza med vsemi akterji na tem področju

Čeprav je po definiciji cilj lokalne agende 21 trajnostni razvoj, to pomeni, da živimo danes tako, da bodo lahko za nami enako živeli tudi otroci in vnuki, se v praksi tak pristop ni udeležil (upam si trditi, da se to ni zgodilo ne v lokalnih okoljih kakor tudi ne na nivoju države in ne Evrope).

Seveda je takoj vprašanje zakaj ne, ko pa imamo dokumentov o trajnostnem razvoju morda največ, če bi njihovo količino primerjali z drugimi tematskimi dokumenti. Namreč trajnostni način življenja potrebuje vizijo in cilje, ki so zasnovani na poznavanju prostora in okolja in vključuje aktivnosti ljudi, ki tam živijo, ti morajo biti med seboj povezani, obveščeni in morajo biti pripravljeni na sklepanje kompromisov s skupnim ciljem, da bo vsem življenje bolj kvalitetno. S takim načrtom trajnostnega razvoja se nato oblikuje program, ki se izvaja v lokalnem okolju ponavadi 4 leta, nato se naredi evalvacija, kjer se ugotovijo odstopanja in se takoj pripravijo ukrepi za nadaljevanje aktivnosti.

Razumevanje trajnostnega razvoja v lokalni skupnosti

Celostno načrtovanje za upravljanje okolja je nujno potrebno, saj se na ta način:

- sprejemajo dolgoročne in strateške odločitve;
- upoštevajo mnenja različnih javnosti;
- povezujejo različne upravne ravni, s čimer prihaja tudi do vključevanja okoljskih vprašanj v sektorske politike;
- cilje realneje določa;
- odgovornosti za izvajanje ukrepov jasneje opredeli;
- doreče postopke spremljanja;
- izvaja okoljsko zakonodajo učinkovitejše
- omogoči boljše poznavanje in ozaveščenost o okoljskih problemih in razvojnih možnostih ter usmeritvah;
- spodbuja sodelovanje med oddelki;

- lažje pridobivajo finančni viri (strukturni, kohezijski skladi, LIFE+, Intelligent Energy);
- povečajo možnosti za vpeljavo sistemov okoljskega upravljanja EMAS ali ISO 14001;
- omogoča partnerski odnos z MOP (državo);
- poveča ugled pokrajine (občine);
- prispeva k višji kakovosti življenja in večjemu zadovoljstvu občanov.

Priporočila Komisije za celostno okoljsko upravljanje so v največji meri opis procesa in opomnik o ključnih elementih, ki naj bi upoštevali pri pripravi programa celostnega okoljskega upravljanja na lokalni ravni (Integrated Environmental Management Program). Namen priporočil je pomagati lokalnim oblastem pri vzpostavljanju sistema celostnega okoljskega upravljanja za to, da se izboljša stanje okolja.

Posebno na področjih, kjer so pomembnejši učinki varovanja okolja in njihove prilagoditve tem razmeram so ekoremediacije največkrat edini način za te aktivnosti, saj si težko predstavljamo, da bi v naravovarstvenih območjih in podobnih zaščiteneh območjih gradili velike sisteme, ki močno izstopajo iz okolice in pogosto ne dosegajo zahtevanih normativnih vrednosti. Tudi degradirana okolja, kot so npr. kanalizirani vodotoki, razpršena majhna naselja, farme z odpadnimi komunalnimi vodami itd. bi težko zaščitili oziroma obnovili z drugačnimi metodami.

Ministrstvo za okolje in prostor je z Zakonom o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06 - uradno prečiščeno besedilo) in Zakonom o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 - uradno prečiščeno besedilo) uredilo postopek celovite presoje vplivov planov na okolje in postopek presoje sprejemljivosti vplivov planov na zavarovana območja, posebna varstvena območja in potencialno posebna ohranitvena območja.

Namen obeh zakonsko vzpostavljenih presoj je preprečiti oziroma vsaj bistveno zmanjšati aktivnosti, ki imajo lahko bistvene škodljive vplive oziroma posledice na okolje in varovana območja, s čimer se uresničujejo načela trajnostnega razvoja, celovitosti in preventive.

Plani so vsi **plani, programi, načrti, prostorski ali drugi akti** ter njihove spremembe ali dopolnitve, ki jih na podlagi zakona sprejme pristojni organ države ali občine s področja urejanja prostora, upravljanja voda, gospodarjenja z gozdovi, lova, kmetijstva, energetike, industrije, transporta, ravnanja z odpadki in odpadnimi vodami, oskrbe prebivalstva s pitno vodo, telekomunikacij in turizma, če se z njimi določa ali načrtuje poseg v okolje, za katerega je treba izvesti presojo vplivov na okolje, ali če obsega varovano območje ali če bi izvedba plana nanj lahko vplivala sama po sebi ali v povezavi z drugimi plani.

Pri določitvi planov, ki bi lahko imeli bistveni vpliv na okolje se upoštevajo zlasti določbe Uredbe o vrstah posegov v okolje, za katere je obvezna presoja vplivov na

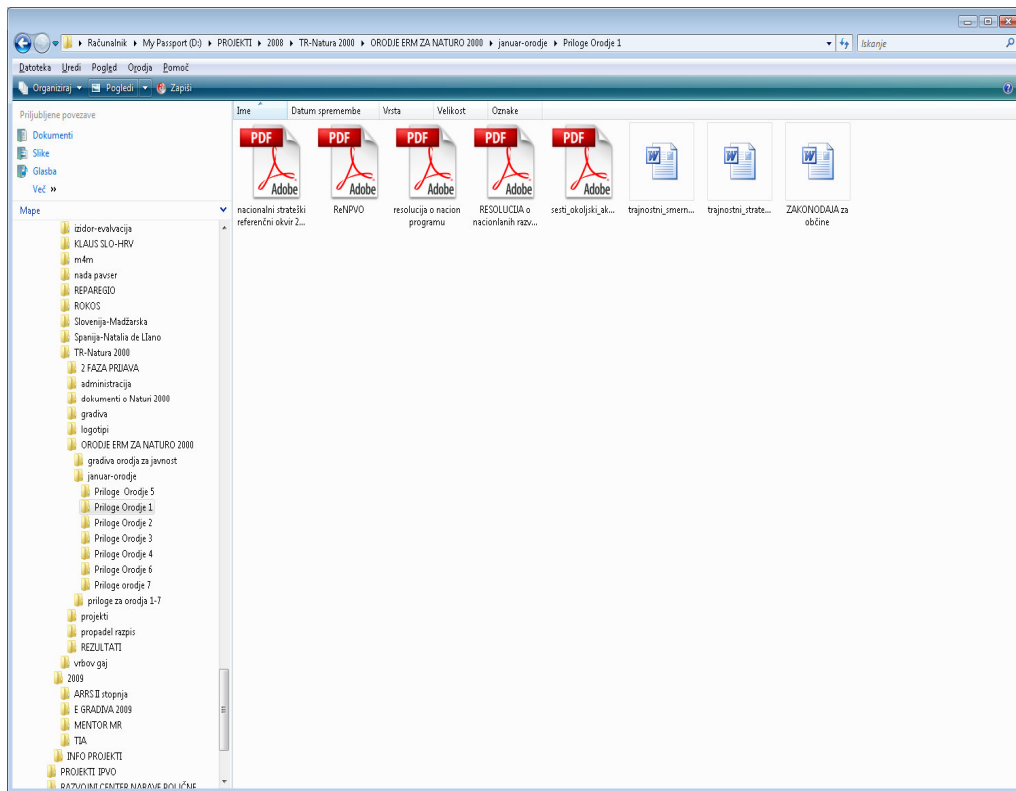
okolje (Uradni list RS, št. 66/1996, 12/2000, 83/2002) , ki določa vrste posegov v okolje, za katere je presoja vplivov na okolje obvezna, vrste posegov v okolje, za katere je presoja vplivov obvezna nad določenim obsegom posega in vrste posegov v okolje, pri katerih za presojo vplivov na okolje zadošča poročilo, ki vsebuje samo posamezne analize ali delne elaborate.

Varovana območja, za katera je treba ugotavljati vplive planov, so zavarovana območja po predpisih s področja ohranjanja narave, kamor sodijo konkretna zavarovanja v primeru narodnega, regijskih in krajinskih parkov, strogega naravnega rezervata, naravnega rezervata in naravnega spomenika vključno z vsemi akti o razglasitvi naravnih znamenitosti, ki še veljajo. Poleg tega so varovana območja tudi območja Natura 2000, kamor se uvrščajo posebna varstvena območja in potencialna posebna ohranitvena območja, določena z Uredbo o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Uradni list RS, št. 49/04), ekološko pomembna območja.

Zaščita ogroženih in redkih vrst rastlin in živali je možna samo z ekosistemskimi tehnologijami, kajti le z njimi lahko varujemo in ohranjamo njihove življenjske prostore – habitate. Z ekoremediacijami lahko prav za vsako vrsto, skupino živali ali celoten habitat izberemo najustreznejšo kombinacijo ekoloških dejavnikov, ki jim ustrezajo.

Za razpršena naselja se na samem izvoru komunalne odpadne vode izgradijo **rastlinske čistilne naprave**, ki so najprimernejše za zavarovana območja, ker imajo tudi terciarno čiščenje. Na ta način se najučinkoviteje zavarujejo vodozbirna območja in vodni viri. Za zaščito pred vdori onesnaževal iz razpršenega onesnaževanja se uporabijo **blažilne cone ter vegetacijski pasovi**. Prav tako je možno v naseljih oz. v posameznih individualnih hišah znotraj zaščitene območij urediti **čiščenje vod s pomočjo vegetacije**, ki je brez iztoka, prečiščena voda pa prehaja v okolje z evapotranspiracijo.

Priloge:

ORODJE 2: Vključimo občane v pripravo in izvedbo projektov trajnostnega razvoja na območjih Nature 2000 in drugih (za)varovanih območjih

Sodelovanje javnosti pri načrtovanju trajnostnega razvoja na (za)varovanih območjih

Kadar govorimo o trajnostnem razvoju lokalnih skupnosti, je prav, da vključimo tudi javnost, ki s svojimi predlogi, mnenji ipd. sodeluje in ga tako sooblikuje. Pri teh vključenih procesih nemalokrat nastanejo težave, vendar izkušnje kažejo, da se začetna investicija (časa, napora in financ) poplača predvsem zato, ker so udeleženci v tem procesu vir dragocenih informacij, izkušenj in znanj. Izvajanje odločitev in izvedba v praksi je lažja, ker jih javnost tako lažje razume in jih zato podpira. Javnost na tak način spozna tudi stališča ostalih akterjev. Ker javnost ponavadi boljše pozna lokalne vire, njeno sodelovanje pri odločanju o rabi prispeva k racionalnejši rabi le-teh. Z njenim sodelovanjem v procesih odločanja tudi preprečimo nastanek globljih in trajnejših nesoglasij in sporov v družbi. Javnost naj sodeluje na vseh nivojih in v

vseh delih javnosti. Sodeluje naj vsak, ki ga ali ki ga bodo ukrepi zadevali. Obvezno je, da se mnenje javnosti vključi v poročilo pred dokončnimi odločitvami.

Sodelovanje javnosti je vsak proces, ki vključuje javnost v reševanje problemov ali odločanje in uporablja prispevke javnosti pri sprejemanju odločitev.

Čeprav vsak proces sodelovanja javnosti vključuje tudi elemente reševanja konfliktov, je bistvo sodelovanja javnosti v tem, da se sodelovanje prične še pred nastankom konfliktov.

Javnosti so posamezniki ali skupine posameznikov, organizacije ali politične enote, ki imajo interes pri rezultatu odločitve.

Pogosto jih imenujemo "deležniki" (stakeholders) ali "interesniki". Nanje ima odločitev (neposreden ali posreden) vpliv ali pa jo oni zaznavajo kot takšno. Tudi notranji deležniki (posamezniki, ki delajo v ali za odločevalsko organizacijo) so javnosti.

Obseg in uporaba orodij elektronske demokracije, ki jih je javnosti ponudilo Ministrstvo za okolje in prostor, je pokazalo komunikacijski primanjkljaj sodelovanja javnosti, saj je udeležba javnosti preko spleta omejena zgolj na informacijsko in promocijsko raven. Zato je potrebna sprememba koncepta pri preoblikovanju procesa znotraj predstavnškega procesa, ki bo prestopil iz koncepta odnosov z javnostmi na naslednji nivo, ki bo omogočal vsebinsko soudeležbo državljanov.

Vključevanje javnosti nazorno v ospredje postavlja tudi Aalborška listina, sprejeta leta 1994 v Aalborgu na Danskem, ki prebivalce opredeljuje kot ključne udeležence in akterje pri razvijanju vizij razvoja posameznega območja. Lokalne skupnosti morajo tako sodelovati z vsemi sektorji (kmetijstvo, ribištvo, gozdarstvo, podjetništvo itd), podjetji, interesnimi skupinami kot so društva, nevladne organizacije itd., in tako strmeti k skupnim ciljem. Hkrati je nujno potrebno zagotoviti vsem prebivalcem in interesnim skupinam dostop do informacij in možnost sodelovanja v lokalnih postopkih sprejemanja odločitev.

Leta 2004 opravljena raziskava Eurobarometra kaže, da se imamo **Slovenci za odlično obveščene o okoljskih zadevah (takoj za Danci in Ciperčani)**. Ustava RS v okviru poglavja o človekovih pravicah in temeljnih svoboščinah v drugem odstavku 39. člena postavlja temeljne pravice dostopa do informacij javnega značaja.

ZDIJZ kot temeljni zakon za uresničevanje pravice do informacij javnega značaja omogoča tudi dostop do okoljskih informacij in je z vidika uresničevanja pravice zelo naklonjen proslcu. Torej če želimo pridobiti neko informacijo, damo vlogo temu organu in če nam je ne more posredovati, je dolžen to informacijo poiskati pri ustreznem organu.

Javnost ima tako možnost sodelovanja v postopkih spremljanja politik, strategij, materialni obliki, ki se nanaša na okolje. To pa so po 110. členu zlasti podatki o:

- stanju okolja in njegovih delov,
- naravnih pojavih,
- naravnih dobrinah,

- izpustih, odpadkih in nevarnih snoveh, vključno z informacijah o obremenjvanju okolja in okoljskih nesrečah,
- zdravstvenem stanju in življenjskih razmerah ljudi, kulturne dediščine,

Podobno pa tudi Aarhuška konvencija okoljske informacije opredeljuje kot vse informacije v kakršni koli materialni obliki:

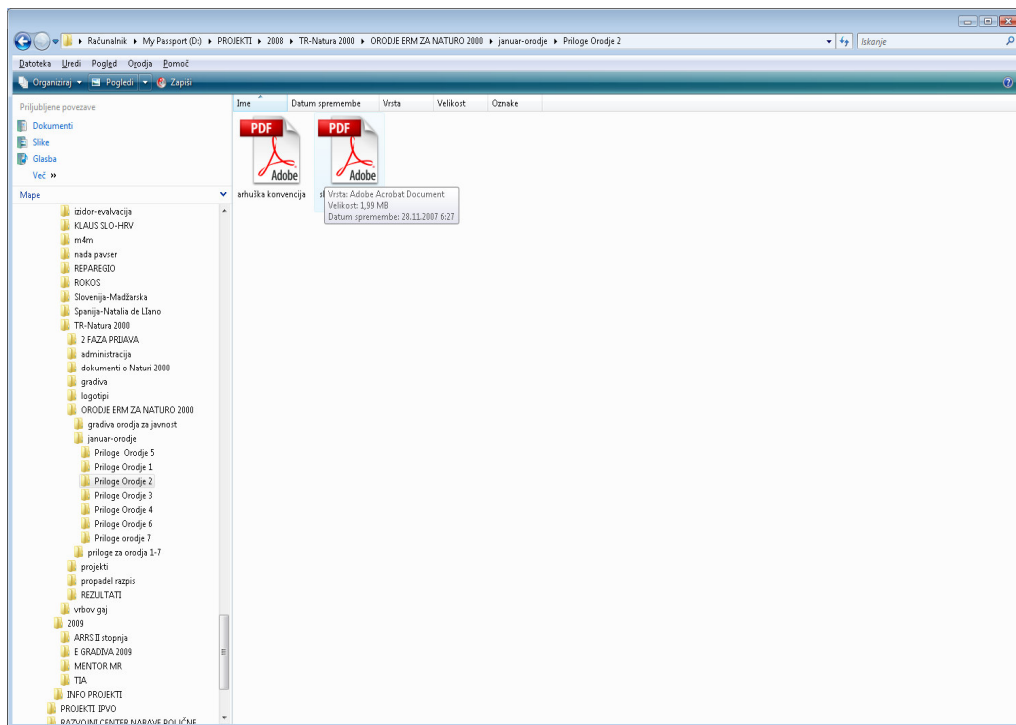
- stanju elementov okolja, kot so zrak, ozračje, voda, tla, zemljišča, krajina in naravna območja, biološka raznovrstnost, gensko spremenjeni organizmi,...
- dejavnikih, kot so snovi, energija, hrup in sevanje, upravni okoljski sporazumi in politika.

Kot rezultat orodja 2 navajamo naslednje možnosti:

- izdelava spletne strani za sodelovanje javnosti pri posredovanju opomb, mnenj občini;
- vzpostavitev elektronskega servisa za možnosti sodelovanja javnosti
- moderatorske delavnice
- viharjanje idej
- swot analiza

Ti postopki so že znani, zato jih na tem mestu posebej ne opisujemo.

Priloge:

ORODJE 3: Oblikujmo vizijo razvoja območij Nature 2000 in (za)varovanih območij lokalnih skupnostih

Z »orodjem ERM« dobi občina odgovore na naslednja vprašanja:

- Kdo so pomembni subjekti za razvoj zavarovanih območij občine?
- Kakšno je stanje na različnih področjih, ki so ključna za razvoj zavarovanih območij?
- Katere so razvojne priložnosti in kakšni so razvojni primanjkljaji?
- Kakšni so cilji in prednostne naloge razvoja zavarovanih območij?
- S kakšnimi ukrepi se lahko dosežejo cilji?
- Kateri projekti vodijo do zastavljenih ciljev?

Ključnega pomena je tudi **merjenje napredka**, v okviru katerega z naborom indikatorjev sproti merimo uresničevanje »orodja ERM«.

Orodje ERM upošteva:

- Svetovne trende
- Najnovejša teoretična in empirična dognanja na področju strateškega načrtovanja razvoja zavarovanih območij v lokalnih skupnostih
- Izkušnje uspešnih primerov v Evropi
- Dolgoročne razvojne programe EU in Slovenije
- Vrednote, mnenja in potrebe prebivalcev, zlasti mnenja nadpovprečno angažiranih prebivalcev in občinske uprave
- Uporabo možnih državnih virov in virov EU ter sredstva domačih in tujih investitorjev

Nastanek vizije razvoja zavarovanih območij v lokalnih skupnostih

Zakaj potrebujemo vizijo razvoja zavarovanih območij v lokalnih skupnostih?

- Z vizijo dobi vsak projekt višji smisel
- Vizija poveča pripadnost in motiviranost vseh občanov
- Vizija povezuje ljudi in kraje med seboj
- Ljudje prevzemajo odgovornost, so kreativni in inovativni
- Vizija je orodje za ocenjevanje napredka

Dobri voditelji bodo rekli, da njihovi ljudje poznajo vizijo – odlični voditelji pa bodo svoje ljudi povabili k oblikovanju vizije, saj jo bodo skupaj uresničevali. Uresničevati vizijo ne pomeni le to, da jo poznamo – pomeni, da mora za vizijo stati tudi strategija – natančno razdelan načrt, kako bomo vodstvo in občani to vizijo dosegli. Ko bomo razjasnili morebitne pomisleke in vprašanja, bo vizija lahko pričela živeti.

Kašna naj bo vizija razvoja zavarovanih območij v lokalnih skupnostih?

- Realna in uresničljiva
- Jasna in lahko razumljiva

- Uravnotežena med kratkoročnimi in dolgoročnimi cilji
- Zasnovana tako, da navdihuje občane
- Podkrepljena z zgodbami in primeri, ki apelirajo na čustva ljudi

Priprava izhodišč za aktivno sodelovanje javnosti z občinami in izdelava načrta za vključevanje javnosti v načrtovanje trajnostnega razvoja v lokalnih skupnostih

V zavarovanih območjih, še zlasti krajinskih parkih in drugih varovanih območjih je dimenzija človeka pri načrtovanju upravljanja in razvijanja vizije razvoja določenega območja zastopana z veliko težo. Obstajala naj bi vsestranska javna angažiranost in dialog o predlogih za upravljanje takega območja, o njegovih kvalitetah, o mejah itd. Posebno pomembno je, da se že prav na začetku načrtovanja procesa ustanavljanja vključi lokalni interes kot del procesa ugotavljanja primernih območij za ustanovitev zavarovane krajine, spodbujanja določene vizije razvoja, načrta upravljanja itd. Pomembne interesne lokalne skupnosti ljudi so naslednje:

- Predstavniki občin,
- Predstavniki krajevnih skupnosti, duhovniki
- Skupina ljudi, ki živi od rabe naravnih virov: kmetje, gozdarji, ribiči, rudarji,
- Ekonomsko interesne skupine: lastniki hotelov, trgovin, prevozniki,
- Druge interesne skupine: naravovarstvena društva, pobude, društva podeželskih ženah itd.
- Posamezniki, ki imajo znanje in izkušnje obravnavanega območja (npr. zgodovinarji, umetniki, znanstveniki).

Deležniki pa niso samo interesne skupine iz vrst lokalnega prebivalstva, pač pa tudi širše z regijskega in državnega nivoja. Tako so pomembne predvsem regionalne razvojne agencije, Zavod RS za varstvo narave, Zavod za gozdove Slovenije, Zavod za ribištvo Slovenije, Kmetijsko gozdarski zavod, predstavniki različnih resorjev, ki pokrivajo vsebinske teme, ki zadevajo območja planiranja zavarovanja (varstvo narave, kmetijstvo, razvoj podeželja, lokalno skupnost in regionalni razvoj, prostorski razvoj, itd), fakultete, raziskovalni inštitut, nevladne organizacije, ki delujejo na nacionalnem nivoju itd. Zelo pomembno je, da se poskuša v dialog vključiti različne interesne skupine, predvsem pa je pomembno, da se vključijo tudi mladina in otroci (Tina Mikuš, 2007).

Splošna ugotovitev V. Svetovnega kongresa o parkih leta 2003 v Durbanu je bila, da je lokalno prebivalstvo in znotraj njega predvsem mladina se premalo vključena tako pri postopkih ustanavljanja kot kasnejšega upravljanja zavarovanih območij. Tudi večina krajinskih parkov v Sloveniji je ustanovljena brez kakršnegakoli sodelovanja lokalnega prebivalstva ali zainteresiranih deležnikov. Ker imamo precej teh parkov tudi brez dejanskega upravljanja, številni domačini največkrat sploh ne vedo, da živijo na zavarovanih območjih.

Toda vprašanje, ki se nam postavlja, je, zakaj bi si lokalno prebivalstvo, deležniki sploh želeli npr. ustanovitev parka. Katere so tiste pozitivne posledice parka, ki bi prepričale lokalno skupnost? To vprašanje bi si morala postaviti vsaka ekspertna skupina, ki bi vodila proces ustanavljanja nekega zavarovanega območja. Ljudem, lastnikom zemljišč, je potrebno nuditi določene ugodnosti, usluge, da lahko pridobiš

njihovo zaupanje in predvsem močnega in trdnega partnerja pri nadaljnjem upravljanju, razvijanju območja nekega zavarovanega ali varovanega območja. Lucas (1992) ugotavlja, da se takšne ugodnosti lahko odražajo od zagotovila, da bo ohranjeno vabljivo, privlačno življenjsko in delovno okolje, do zagotovila, da se bo ohranjal umirjen in trajnostno naravnan način življenja (kar priznavajo kot vrednoto tudi že na podeželju); ter zelo pomembno: da se bodo ohranile storitve (trgovine, zdravniška pomoč, oskrba itd), ki jim grozi ukinitve zaradi izseljevanja ljudi iz podeželja. Koristi pa imajo domačini tudi od turizma in rekreacije, ki za seboj potegne razne gospodarske priložnosti. V nekaterih primerih pa so na voljo za kmete tudi neposredne in zaradi lokacije znotraj parka tudi višje finančne spodbude za specifično rabo (program SKOP). Ne le da zavarovanje samo po sebi lahko prinese koristi domačinom, kot je bilo zgoraj naštet, pač pa lahko tudi uprava parka s svojim lastnim znanjem pripomore k razvojnim spodbudam, ki lahko olajšajo življenje tamkajšnjim ljudem (svetovanje pri izpolnjevanju obrazcev za pridobivanje subvencij, pomoč pri pripravi dokumentacije za kandidiranje na razne razpise itd).

Pomemben čas za učinkovito komunikacijo in dialog je čas do ustanovitve zavarovanega območja, vzpostavitve vizije nadaljnega razvoja posameznega varovanega območja, pričetka načrtovanja upravljanja z posameznim območjem itd. Ta faza in koraki znotraj nje so ključni in potrebujejo posebno pozornost. Zakonodaja večji del teh korakov, ki bi se morali izvajati pred sprejetjem akta o zavarovanju, načrta upravljanja, prelaga na obdobje po njegovem sprejetju, kar pa se največkrat izkaže kot neuspešno, saj se izvajalci razvojnih vizij, načrtov upravljanja na javnih obravnavah soočijo s uporom lokalnih deležnikov in nesprejemanjem njihovih predlogov, v mislim, da jim nekdo vsiljujejo nezaželene aktivnosti in prepovedi (Tina Mikuš, 2007)

Lucas (1992) opozarja, da moramo vzeti v zakup, da so zakonska določila, ki obravnavajo sodelovanje z lokalno skupnostjo (javne predstavitve), predvsem le minimalni del sodelovanja, ki pa ga moramo nujno nadgraditi z vrsto drugih aktivnosti. Med njimi so srečanja z lokalno skupnostjo, s predstavniki lokalnih skupnosti, z raznimi drugimi že prej omenjenimi interesnimi skupinami, kjer zbiramo informacije, znanje, vedenje in si pomagamo z dolgoletnimi izkušnjami tamkajšnjih ljudi, ki so neprecenljive vrednosti. Kot že omenjeno, je bil prvi park v Sloveniji, kjer je bil velik poudarek na fazah pred sprejemom akta o ustanovitvi - torej, kjer se je tudi zelo veliko sodelovalo z lokalnim prebivalstvom - Krajinski park Goričko, ki je bil ustanovljen leta 2003 (Vičar in Kristanc, 2003). Kar pa nam potrjuje tudi velikost imenovanega krajinskega parka, saj predstavlja tudi največji krajinski park v Sloveniji s 46.268 ha. Kot prvi novoustanovljeni park po ZON velja za zgleden primer obširnih dejavnosti dvigovanja stopnje ozaveščenosti in komuniciranja z lokalnim prebivalstvom. Tako so potekale številne delavnice in seminarji na temo ohranjanja narave, delavnice, namenjene izobraževanju lokalnega prebivalstva (tečaji tujih jezikov, računalniški tečaji, tečaji tradicionalnih znanj - obrti, stavbarstva, običajev, priprave hrane), ogled sosednjih parkov iz Avstrije in Madžarske, tematske delavnice, mladinski tabori, novinarske konference, priprava promocijskega gradiva itd.

Na žalost je bila ta komunikacija tudi kasneje ob končanju projekta, ki je vse to financiral prekinjena in so jo morali na novo vzpostaviti upravljavci parka. To je, kot tudi že omenjeno, slaba stran takih projektnih nalog, ki se prej ali slej končajo; ekspertna skupina ljudi se porazgubi in dolgo grajeni odnosi med lokalnim prebivalstvom in snovalci procesa ustanavljanja se porušijo.

Lucas (1992) zato poudarja, da mora zaradi spoznanja pomembne vloge posvetovanja kot bistvenega dela pridobivanja javne podpore in splošnega sprejemanja ideje o zavarovanju, proces ustanavljanja potekati počasi in ves čas zraven spodbujati lokalno pobudo. Če ta postane sama po sebi dovolj močna, potem se lahko premostijo tudi zapleti ali težave v procesu ustanavljanja ali razvijanja nekega zavarovanega območja.

Primeri dobrih praks upravljanja in vključevanja lokalnega prebivalstva

1. Kozjanski regijski park (pogodbeno varstvo za obnovo visokodebelnih sadovnjakov; izvajanje kmetijske dejavnosti, ki zagotavlja ugodno stanje habitatnega tipa suhih travnišč na primer na Veterniku)
2. projekti investiranja v parkovno infrastrukturo (TNP, Krajinski park Goričko, Krajinski park Sečoveljske soline, Regijski park Škocjanske jame itd).
3. Priprava načrta upravljanja za kmetijstvo (Krajinski park Goričko)
4. Triglavski narodni park (prekomejni projekt za Natura 2000 izven parkovnega območja)
5. Načrti upravljanja za Ličenco pri Poljčanah, Jovsi in Dobrava, Dobrotina
6. trajnostno gospodarjenje z gozdovi v okviru Gozdnogospodarskih načrtov itd.
7. Ekološka obnova reguliranih vodotokov na Goričkem za varstvo ogrožene populacije vidre (*Lutra lutra*)

VZPOSTAVITEV MODELA SODELOVANJA IN VKLJUČEVANJA LOKALNEGA PREBIVALSTVA

Temelji priprave načrta upravljanja, vizije razvoja varovanega območja so:

- Natančno načrtovanje
- Vključevanje vseh deležnikov (lokalnega prebivalstva, predstavnikov posameznih sektorjev, nevladnih organizacij, društev, premožnejših kmetov, uspešnejših podjetnikov, predstavniki lokalne skupnosti, domačih strokovnjakov, šole)
- Strokovno usposobljena projektna skupina (interdisciplinaren kader – naravoslovnih in družboslovnih smeri – management, sociolog, etnolog, geograf itd.) z izrednimi komunikacijskimi veščinami
- PRIDOBITEV DODATNIH FINANČNIH SREDSTEV za vzpostavitev centra in neposredne denarne subvencije
- KLJUČNI NAMEN VSEGA - ohranjanje in varovanje narave, razvoj podeželja na podlagi naravnih potencialov, obnova degradiranih območij

VZPOSTAVITEV INSTITUCIJE S PROJEKTNO SKUPINO

Namen:

- Povezovanje in sodelovanje z deležniki območja in drugimi strokovnimi institucijami,
- Priprava naravovarstveno razvojnih projektov,
- Izdelava strokovnih podlag, poročil, presoj vplivov na posege v naravo
- Priprava in vrednotenje gonilnih sil območja (analiza razvojnih potencialov)
- Povezovanje in sodelovanje z ministrstvi in organizacijami pristojnimi za varstvo narave, regionalni razvoj, razvoj podeželja itd.
- Pridobivanje finančnih sredstev
- Pomoč in svetovanje

Naloge in ukrepi :

- Oblikovati in pripraviti razvojne programe (analiza gonilnih sil, lokalnih potencialov)
- Priprava načrtov upravljanja za tiste habitatne tipe za katere je potrebno
- Priprava projektov, ki nudijo kvalitetnejše bivanje lokalnega prebivalstva in s tem zadrževanje prebivalstva na podeželskih območjih (prijazne šole in vrtci, tečaji tujega jezika in druge dostopne prostočasne aktivnosti)
- Izobraževalni seminarji za možnosti izvajanja dopolnilnih dejavnosti, ekološkega kmetijstva, ustreznega košenja travinj, obrezovanja dreves, urejanja mejic ali blažilnih con, urejanja obvodnega pasa itd.)
- Nadzor na črno gradnjo in neprivlačnih počitniških hiš
- Nadzor nad SKOP programi – dobra praksa kmetovanja
- Usmerjanje obiskovalcev na manj ranljiva območja
- Preusmerjanje in ne prepoved na silo – ponudba alternative
- Pogodbeno varstvo z lastniki z neposrednimi denarnimi subvencijami
- Za vzdrževanje ERM objektov in druge infrastrukture uporabiti lokalno prebivalstvo (lokalne obrtnike, podjetnike, kmete itd)
- Mreženje in povezovanje območij
- Nadzor nad posegi v naravo na okoliških območjih Nature 2000 oz. t.i. vplivnih območij
- Stalno izvajanje monitoringov
- Oblikovanje eko certifikatov, spodbujanje zelenih naročil
- Čezmejno sodelovanje, izmenjava izkušenj

VZPOSTAVITEV INFORMACIJSKEGA CENTRA

Namen:

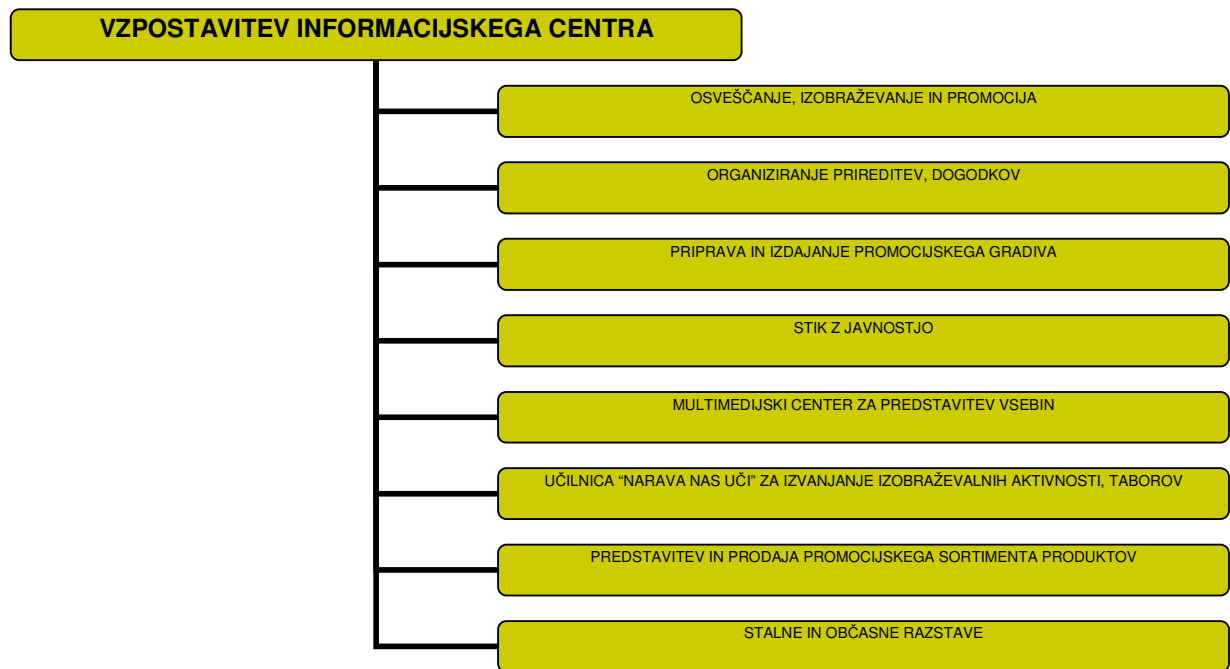
- Osveščanje, izobraževanje in promocija
- Stik z javnostjo in obiskovalci
- Za širjenje vedenja o našem naravnem bogastvu

Naloge:

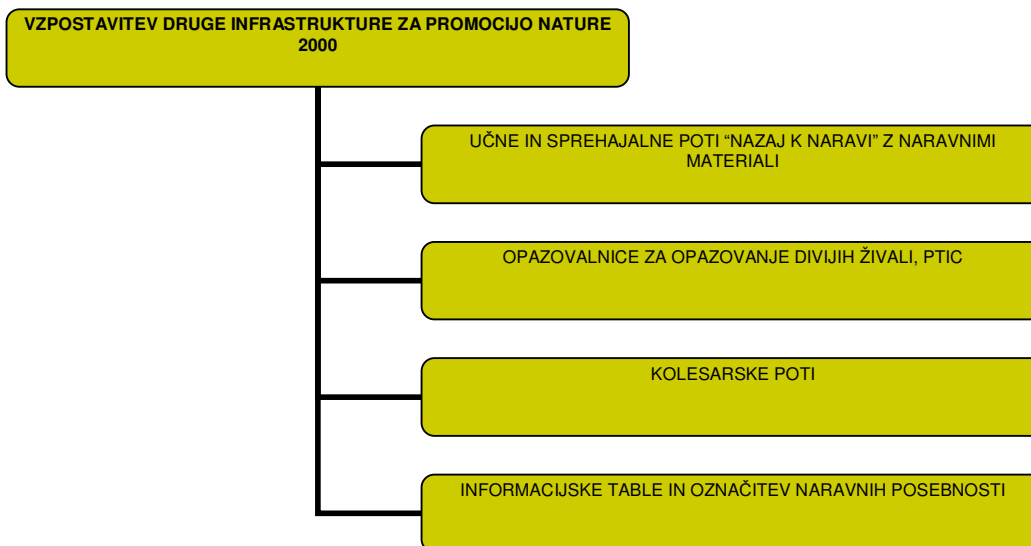
- OBLIKOVANJE CELOSTNE GRAFIČNE PODOBE
- PROMOCIJSKI SLOGAN (npr. "Bivanje v sožitju z naravo")

- Izdaja lokalnega časopisa ali stalne strani v regionalne časopisu
- PRIPRAVA IN IZDAJA PROMOCIJSKIH GRADIV
- Zgibanke, brošure
- plakati
- Spletna stran oz. spletni portal
- TV film in/ali spot
- Multimedijška zgoščena, animacije, interaktivne igre, kvizi
- Razstave in makete
- Koledar, poslovnik
- Bloki, albumi, majice, nalepke, šolske potrebščine (zvezki z motivi narave)
- Predstavitev ponudnikov lokalnih produktov in storitev, povezovanje, obveščanje

VZPOSTAVITEV DRUGE INFRASTRUKTURE ZA PROMOCIJO NATURE 2000

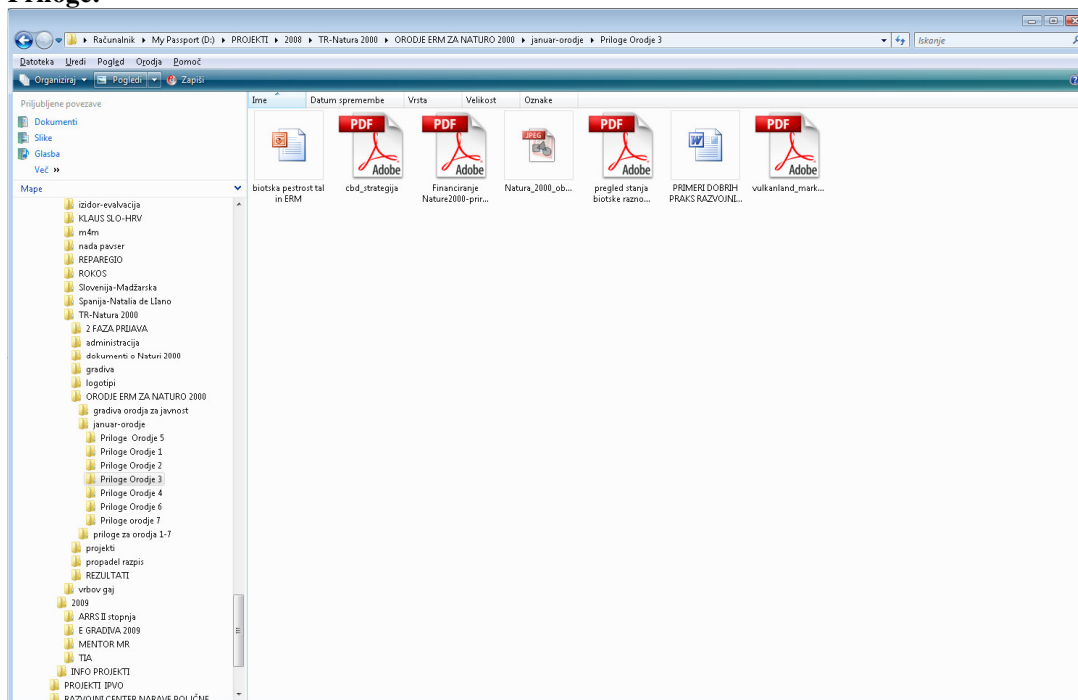
Slika. Vzpostavitev druge infrastrukture za promocijo Nature 2000

VZDRŽEVANJE INFRASTRUKTURE

- Skrbeti za izvajanje projektov
- Vzpostavljanje novih finančnih mehanizmov za razvoj
- Koordinacija in vodenje projekta

Priloge:

ORODJE 4: Vizijo razvoja (za)varovanih območij povežemo s projektom

Uskladitev vizije s politikami in ključnimi dokumenti EU, RS in RRP

Upoštevanje ciljev slovenskih razvojnih dokumentov pri razvoju zavarovanih območij v lokalni skupnosti pomeni ne samo sledenje državnim razvojnim ciljem, ampak tudi evropskim (Lizbonska strategija) in s tem večjo stopnjo verjetnosti odobritve projektov, ki se na državni in evropski ravni presojujejo v pomembni meri tudi z vidika doseganja ciljev širše skupnosti.

Vizijo usklajujemo zlasti z naslednjimi politikami in ključnimi razvojnimi dokumenti:

- Lizbonska strategija
- 32 sektorskih politik EU
- Strategijo razvoja Slovenije
- Resolucija o nacionalnih razvojnih projektih za obdobje 2007-2023
- Program razvoja podeželja (PRP) 2007 – 2013
- Državni razvojni program 2007-2013 ter na njem temelječi strateški dokumenti za izvajanje kohezijske politike Evropske unije v Sloveniji (DRP 2007-2013)
- Pomembne okoljske dokumente
- Ustrezni regionalni razvojni program
- Načrt razvojnih programov občine (NRP)

Oprelitev kvantificiranih ciljev

- Oprelitev ključnih področij razvoja zavarovanih območij na temelju analize potreb in vizije občanov (»n« področij)
- Oprelitev ključnih razvojnih ciljev (za vsako področje 1 ključni cilj, torej »n« ključnih ciljev)
- Oprelitev ključnih razvojnih podciljev (znotraj vsakega področja je mogoče opredeliti poljubno število podciljev)

Zasnova operativnih programov (Kdo? Kdaj? Kako?)

V skladu z osnutkom vizije se v sodelovanju z občinsko upravo pripravijo zasnove operativnih strateških programov. Zasnove operativnih programov se obravnavajo skupaj z vizijo razvoja zavarovanih območij na občinskem svetu, kjer se po javni razpravi tudi sprejmejo.

Identifikacija projektov na zalogo

Cilj: največji možni izplen iz vseh virov!

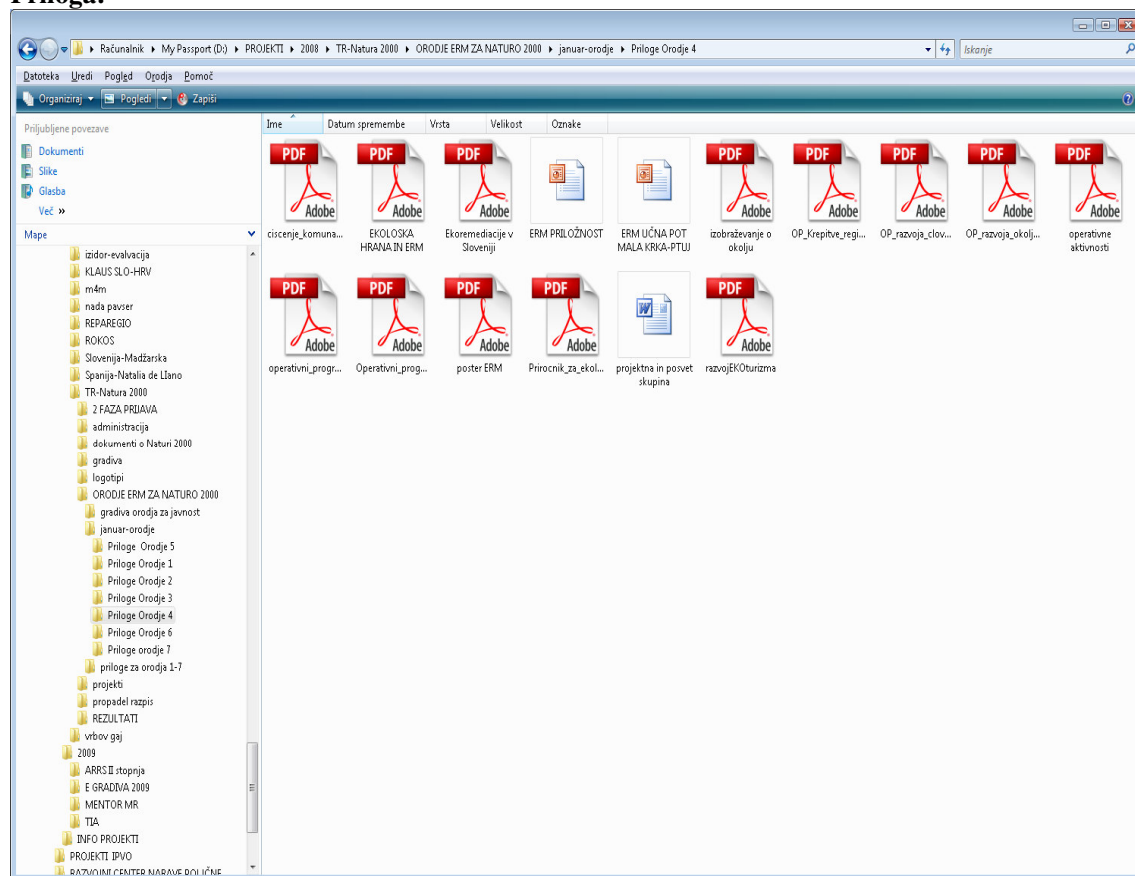
Na osnovi sprejete vizije in operativnih programov se prične s pripravo idejnih zasnov »konzerviranih« projektov, s katerimi bo občina sodelovala na javnih razpisih. Pri tem sodelujejo izkušeni strokovnjaki za pridobitev EU sredstev. Projekti morajo biti identificirani tako, da vključujejo izkušene strokovnjake, da izkoristijo

potenciale občanov (javni poziv vsem zainteresiranim občanom), da vzpostavijo partnerstva, informirajo javnost in da imajo opredeljen finančni okvir.

Vpeljava kazalnikov za spremljanje

Ker je strateški razvojni dokument zavarovanih območij v občini zastavljen tako, da se v skladu z osnutkom vizije pripravijo zasnove operativnih strateških programov za »n« področij, smo se odločili, da oblikujemo »n« agregatnih kazalnikov, po enega za vsako področje, pri čemer bo vsak sestavljen iz večjega števila podkriterijev (podkazalnikov).

Priloga:

ORODJE 5: Izpolnimo prijavnico za projekt

Za uporabo Orodja ERM predlagamo prijavo na projekt Regionalni razvoj, ker je namenjen razvoju občin od spodaj navzgor.

4. RAZVOJ REGIJ	4.1 Regionalni razvojni program	SVLR
	4.2 Razvoj obmejnih območij s Hrvaško	SVLR

3. javni razpis za prednostno usmeritev "Regionalni razvojni programi" v okviru operativnega programa krepite regionalnih razvojnih potencialov za obdobje 2007-2013, razvojne prioritete "Razvoj regij"

2. javni razpis za prednostno usmeritev "Regionalni razvojni programi" v okviru operativnega programa krepite regionalnih razvojnih potencialov za obdobje 2007-2013, razvojne prioritete "Razvoj obmejnih območij s Hrvaško"

V nadaljevanju predstavljamo prijavnico za Razvoj regij in sicer najprej splošne značilnosti razpisa, kjer je pomembno, da bi za zavarovana območja občine najlažje prijavile projekta za sklop Okoljska infrastruktura. Zato je v nadaljevanju predstavljen ta del razpisa, pri čemer mislimo predvsem na možnosti razvoja območij Nature 2000 in drugih zavarovanih območij, kjer je možnosti za njihov inovativni razvoj veliko. Z Orodjem ERM zagotovo lahko občine skupaj z lokalnim prebivalstvom združijo ideje z željami.

http://www.svlr.gov.si/si/razpisi/aktualni_razpisi/

REPUBLICA SLOVENIJA Državne ustanove ISKALNIK Iščite po tej strani

Vlada Republike Slovenije
Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko

Razpisi / Aktualni razpisi / T: Ti Natisni

Aktualni razpisi

Javni razpis za sofinanciranje razvojnih nalog spodbujanja razvoja na regionalni ravni in priprave ter izvedbe pilotnih projektov bilateralne mednarodne razvojne pomoči Slovenije državam v razvoju na področju lokalne samouprave in regionalnega razvoja.

Javni razpis je bil objavljen v Uradnem listu Republike Slovenije in na spletni strani Službe Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko v petek, 3.10.2008.

Četrni javni razpis za pridelovalno usmeritev »Regionalni razvojni programi« v okviru Operativnega programa krepitev regionalnih razvojnih potencialov za obdobje 2007-2013, razvojne prioritete »Razvoj regij

- Razpisna dokumentacija
- Obrazec 1 - Seznam operacij, ki se prijavljajo na četrni javni razpis
- Obrazec 1
- Obrazec 2
- Obrazec 3
- Obrazec 4
- Obrazec 5
- Obrazec 6
- Obrazec 7
- Priloga 2 (neobvezna sestavina vloge, ni potrebno prilagati)
- Zahtevek za izplačilo

Vpražanjanja in odgovori

Najava indikativnih datumov za objave javnih razpisov in kontaktnih oseb za OP krepitev regionalnih razvojnih potencialov, OP razvoja človeških virov in OP razvoja okoljske in prometne infrastrukture

Slovenija je že v letu 2007 začela z izvajanjem novega programskega obdobja 2007-2013 zato menimo, da bodo objavljene tabele v veliko pomoč. V želji, da se bodo potencialni upravičenci - prijavitelji - lahko čimlažje in čimbolje pripravili na razpise, je SVLR, v vlogi organa upravljanja za Operativni program krepitev regionalnih razvojnih potencialov, Operativni program razvoja človeških virov in Operativni program razvoja okoljske in prometne infrastrukture, pozvala resorna ministristva za posredovanje indikativnih datumov za objave javnih razpisov in kontaktnih oseb. Tabele bomo sproti ažurirali in dopolnjevali, tako da bo olajšano načrtovanje prihodnjih aktivnosti.

Objava javnega naročila za "Postavitev sistema spremljanja in preverjanje doseganja ciljev DRP 2007-20013

- Povabilu
- Priloga

OBJAVA 1. JAVNEGA RAZPISA V OKVIRU OPERATIVNEGA PROGRAMA SLOVENIJA-AVSTRILIJA 2007-2013 / VERÖFFENTLICHUNG DES 1. AUFRUFES ZUR PROJEKTEINREICHUNG IM RAHMEN DES OPERATIONELLEN PROGRAMMS SLOWENIEN-ÖSTERREICH 2007-2013

OBJAVA 1. JAVNEGA RAZPISA V OKVIRU OPERATIVNEGA PROGRAMA SLOVENIJA - MADŽARSKA 2007-2013/A SZLOVENIA-MAGYARORSZÁG OPERATÍV PROGRAM 2007-2013 ELSŐ PÁLYÁZATI FELHÍVÁS MEGJELENTÉSEhttp://www.si-at.eu/

OBJAVA 1. JAVNEGA RAZPISA V OKVIRU OPERATIVNEGA PROGRAMA IPA SLOVENIJA-HRVAŠKA 2007-2013 / 1. POZIV NA DOSTAVO PRIJEDLOGA PROJEKATA U OKVIRU IPA OPERATIVNOG PROGRAMA

Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko
Kotnikova 28
1000 Ljubljana
T: (01) 308 3178
F: (01) 478 3619
E: [op.svlr\(at\)gov.si](mailto:op.svlr(at)gov.si)

Dredsednik Vlade RS
Vlada RS
Upravne enote
E-uprava

SI-AT
SI-HU
K

Internet | Zaščiteni način: Vključen

Javni razpisi - Windows Internet Explorer

http://www.svlr.gov.si/si/javni_razpisi/tbc_t3javnirozpis_pi1%5Bshow_single%5D=77

Datoteka Uredi Pogled Prijubljene Orodja Pomoč

Search web... Search

Google

Javni razpisi

REPUBLICA SLOVENIJA Državne ustanove ISKALNIK Iščite po tej strani

Vlada Republike Slovenije
Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko

Javni razpisi / Domov Kazalo Kontakt English

0 službi
Delovna področja
Zakonodaja in dokumenti
Informacije javnega značaja
Javni razpisi
Objave prostih delovnih mest
Novinarsko središče
Uporabne povezave
Razpisi

Kje smo

Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko
Kotnikova 28
1000 Ljubljana
T: (01) 308 3178
F: (01) 478 3619
E: [gp.svlr\(at\)gov.si](mailto:gp.svlr(at)gov.si)

Predsednik Vlade RS
Vlada RS
Upravne enote
E-uprava

SI CAT
SI HU
K

razpisna komisija
izbrana po izmeničnem postopku
mednarodna
Italija-Slovenija

Javni razpisi

Javni razpis za sofinanciranje razvojnih nalog subjektov spodbujanja razvoja na regionalni ravni in priprave in izvedbe pilotnih projektov bilateralne mednarodne razvojne pomoči Slovenije državam v razvoju na področju lokalne samouprave in regionalnega

Datum objave: 03.10.2008
Datum zaključka: 03.11.2008
Izdajatelj: Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko
Status: Veljaven razpis(objavljen)

Kontaktna oseba: Vsa vprašanja je potrebno nasloviti pisno na navedene e-naslove. Kontaktne osebe za dodatne informacije so na razpolago vsak dan med 10. in 12. uro de roka za oddajanje vlog v SVLR :
za namen A in razpis kot celoto:
- Cirila Tomšič, tel. 01/478-37-58, e-mail: [cirila.tomsic\(at\)gov.si](mailto:cirila.tomsic(at)gov.si) in
- Rudolf Rome, tel. 01/434-15-12, e-mail: [rudolf.rome\(at\)gov.si](mailto:rudolf.rome(at)gov.si),
za namen B:
- Dimitrij Pur, tel. 01/434-15-26, e-mail: [dimitrij.pur\(at\)gov.si](mailto:dimitrij.pur(at)gov.si);
Vprašanje bomo skupaj z odgovori objavili na spletni strani SVLR v roku 2 dni od prejema vprašanja.

Razpisna dokumentacija: - Razpisna dokumentacija
- Priloge:
- Prijavni obrazec (obrazec št. 1)
- Izjava o strinjanju z razpisnimi pogoji (obrazec št. 2)
- Vzorec pogodbe (obrazec št. 3 za namen A in 3a za namen B)
- Obvezna oblika zahtevka za sofinanciranje (obrazec št. 4)
- Obvezna oblika vmesnega / končnega poročila (obrazec št. 5)
- Izobrazbena struktura zaposlenih pri upravičencu na dan 1.7.2008 (obrazec št. 6)
- Lastniška struktura upravičenca na dan na dan 1.7.2008 (obrazec št. 7)
- Sestava sveta regije, regionalnega razvojnega sveta in odborov regionalnega razvojnega sveta na dan 1.7.2008 (obrazca št. 8a in 8b),
- Pravilna oprema ovojnice za prijavo na Javni razpis (obrazec št. 9)

Rok za predložitev vlog je 3.11. 2008. Vloga bo pravočasna, če bo do navedenega roka prispela na naslov: Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko, 1501 Ljubljana, Kotnikova 28. Javno odpiranje vlog bo 4.11.2008 ob 9.00 uri v sejni sobi Rožnik SVLR / 5. nadstropje.

Vprašanja in odgovori, (MS Word, zip, 13kb)
[Poročilo o javnem razpisu za sofinanciranje razvojnih nalog subjektov spodbujanja razvoja na regionalni ravni in priprave in izvedbe pilotnih projektov bilateralne mednarodne razvojne pomoči Slovenije državam v razvoju na področju lokalne samouprave in regionalnega](#)

Internet | Zaščiteni način: Vključen

IR-08-sofinaciranje-subjektov-250908-končni-x (Samo za branje) - Microsoft Word

Datoteka Urejanje Pogled Vstavljanje Oblika Orodja Tabela Okno Pomoč

Vnesite vprašanje

100% Navaden + 12 pt, Arial 12

REPUBLICA SLOVENIJA
SLUŽBA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA LOKALNO SAMOUPRAVO IN
REGIONALNO POLITIKO
Kotnikova 28, 1000 Ljubljana
Tel: (01) 308-31-78 Fax: (01) 478-36-19

Številka: 4300-19/72008/2
Datum: 11.9.2008

**JAVNI RAZPIS ZA SOFINANCIRANJE
razvojnih nalog subjektov spodbujanja razvoja na regionalni ravni
in
priprave in izvedbe pilotnih projektov bilateralne mednarodne razvojne pomoči
Slovenije državam v razvoju na področju lokalne samouprave in regionalnega razvoja**

1. Proračunski uporabnik:

Republika Slovenija, Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko (v nadaljnjem besedilu: SVLR) Kotnikova 28, 1000 Ljubljana, Tel.: (01) 478-37-50, Fax: (01) 478-37-60.

2. Pravna podlaga za izvedbo javnega razpisa

Pravna podlaga za izvedbo javnega razpisa za sofinanciranje nalog subjektov spodbujanja razvoja na regionalni ravni in priprave in izvedbe pilotnih projektov bilateralne mednarodne razvojne pomoči Slovenije državam v razvoju na področju lokalne samouprave in regionalnega razvoja je Zakon o državni upravi (Ur.LRS, št. 113/05-ZD-UPEB4,89/07 in 126/07), Zakon o Vladi Republike Slovenije (Ur.LRS, št. 24/05-ZVRS-UPB1), Zakon o javnih financah (Uradni list RS, št. 79/99, 124/00, 79/01, 30/02-ZDT-E, 110/02, 58/02-ZJU, 127/06-ZJZP, 14/07-ZSPDPO), Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2008 in 2009 (Ur.LRS, št. 114/07 in 58/08), Odlok o ustanovitvi in delovnih področjih Službe Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko (Uradni list RS, št. 7/05 in 122/05), Zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (Ur.LRS, št. 93/05 in 127/06), Pravilnik o subjektih spodbujanja razvoja na regionalni ravni (Uradni list RS, št. 103/06 in 14/07), Pravilnik o postopkih za izvajanje proračuna Republike Slovenije (Ur.LRS, št. ...)

Stran 1 Ods 1 1/8 Na 2,4 cm Vrs 1 Sto 1 | POS | SLD | RAZ | PRE | poljsčina

http://www.svfr.gov.si/fileadmin/svfrsp.gov.si/pageuploads/Novice/Razpis_4_JR_RRP_1.8.2008/Razp... - Windows Internet Explorer

http://www.svfr.gov.si/fileadmin/svfrsp.gov.si/pageuploads/Novice/Razpis_4_JR_RRP_1.8.2008/Razpisna_dokumentacija_PDF.pdf

Datoteka Edit Pojdi na Prijubljene Pomoč

Search web... Google

http://www.svfr.gov.si/fileadmin/svfrsp.gov.si/pa...

13 / 51 150% Find

6.3. OKOLJSKA INFRASTRUKTURA (2.A)

Upravičeni nameni:

1. izgradnja manjših (javnih in individualnih) čistilnih naprav na območjih z nižjo gostoto prebivalstva – do 2.000 populacijskih enot;
2. izgradnja sistemov za odvajanje odpadnih komunalnih in padavinskih voda (sekundarno omrežje);
3. vlaganja v zmanjšanje vodnih izgub na vodovodnih sistemih;
4. vlaganja v oskrbo z vodo in vlaganja v posodobitev obstoječih vodovodnih sistemov;
5. izgradnja rezervnih vodnih virov za manjše vodovodne sisteme – do 49.000 prebivalcev;

Upravičeni stroški so lahko upravičeni le v okviru upravičenih namenov te vsebine. Stroški navedeni od b) do i) so lahko upravičeni le kot vzporedni stroški stroškov a).

V okviru namenov te vsebine so upravičene naslednje aktivnosti z naslednjimi upravičenimi stroški:

Upravičena aktivnost	Upravičeni stroški aktivnosti
Izvedba gradenj (novogradnje, adaptacije, rekonstrukcije), rušitev, priprav za gradnjo in stroški izvedbe gradbenih, obrtniških in instalacijskih del	a) stroški izvedbe gradenj (novogradnje, adaptacije, rekonstrukcije), rušitev, priprav za gradnjo in stroški izvedbe gradbenih, obrtniških in instalacijskih del
Nakup objektov	b) stroški nakupa objektov
Nakup zemljišč	c) stroški nakupa zemljišč (do 10 % vrednosti celotnih upravičenih stroškov operacije oziroma faze operacije, ki se prijavlja na ta razpis)

Stran 25 Done Neznano področje | Zaščitni način: Vključen

gradiva orodja... RAZVOJNI CE... JTRPZYFA priloge-JR-08... JR-08-sofinaci... ORODJE ERM... PRIROČNIK O... Strukturni sika... http://www.sv... Javni razpisi - ... 20:28

REPUBLICA SLOVENIJA

SLUŽBA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA LOKALNO SAMOUPRAVO IN
REGIONALNO POLITIKO

Kotnikova 28, 1000 Ljubljana
Tel.: (01) 308-31-78 Fax: (01) 478-36-19

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski sklad za regionalni razvoj

Izdelava investicijske dokumentacije	d) stroški storitev izdelave investicijske dokumentacije (razen dokumenta identifikacije investicijskega projekta)
Izdelava projektne dokumentacije Revizija projektne dokumentacije	e) stroški storitev izdelave in revizije projektne dokumentacije
Zunanje urejanje objektov	f) stroški zunanjega urejanja objektov
Strokovni nadzor gradnje	g) stroški storitev strokovnega nadzora gradnje
Nakup, dobava opreme okoljske infrastrukture	h) stroški nakupa in dobave opreme okoljske infrastrukture
Informiranje in obveščanje javnosti	i) stroški storitev informiranja in obveščanja javnosti o operaciji

Priključki stavb na javno kanalizacijo in pretočne ter nepretočne greznice in male čistilne naprave z zmogljivostjo, manjšo od 50 populacijskih enot, niso objekti javne kanalizacije in torej ne predstavljajo upravičenega stroška.

6.4. RAZVOJ URBANIH NASELJ (3.A)

6.4.1. Operacije usklajenega razvoja v urbanih območjih

ORODJE 6: Projektno delo

Kako se lotimo projekta

Projekti so oblika določenih konkretnih nalog, ki so načrtovane za natančno določeno časovno obdobje. Njihov cilj je oblikovati in ustvariti produkt ali nek drug opredeljen rezultat v okviru omejenih finančnih sredstev, ki so za ta projekt na voljo.

Čeprav je časovno obdobje projekta vnaprej določeno, mora podpirati aktivnosti organizacij, ki so v projekt vključene. Cilji in rezultati projekta so odvisni od razpoložljivih virov in sredstev. Poleg konkretnega denarja, vključujejo viri in sredstva projekta tudi človeške vire (znanje), pripomočke, opremo ter tudi zunanje (pod)pogodbenike in izvajalce. Pri načrtovanju uspešnega projekta je zato nujno potrebno, da je tistim, ki bodo projekt izvajali, namenjeno dovolj časa in sredstev, da bodo lahko projekt dejansko izpeljali.

Dejavniki pri oblikovanju projekta

- **Čas:** porajanje in oblikovanje idej, planiranje projekta in pisanje prijave v prijavnici obrazec, poročanje in morebitne spremljevalne aktivnosti.
- **Viri in sredstva:** denar in znanje sodelujočih, oprema, pripomočki, podizvajalci.
- **Namen in cilji:** rezultati projekta in notranja delitev nalog v projektu.

Elementi projekta

V skladu s projektno teorijo po načelu življenjskega cikla projekta so elementi projekta:

- projektna ideja,
- načrtovanje projekta,
- partnerji,
- formalnosti - prijava projekta,
- izvajanje projekta,
- zaključek projekta - poročanje,
- razširjanje rezultatov,
- vrednotenje,
- trajnost.

Lotimo se projekta!

[Priprava prijave projekta – od ideje do projekta](#)

[Izvajanje projekta](#)

Izvajanje projekta

Magične formule, po kateri bi se lahko ravnali za uspešno dokončanje projekta ni. Eden od čarov projekta je prav preskušanje novosti in uvajanje inovacij, kar pogosto pripelje do nepredvidenih situacij, ki v administrativnem pogledu od izvajalca zahtevajo iznajdljivost, fleksibilnost, vztrajnost in predvsem naravnost k pozitivnemu gledanju na svet.

Odobren nam je bil projekt, kje začeti?

Začetni koraki za vzpostavitev obvladljivega sistema izvajanja projekta so:

V Sloveniji:

- Preberemo prijavnico - pogledamo za kaj smo kandidirali in kaj smo obljubili, da bomo naredili - in jo primerjamo s pogodbo, da ugotovimo kaj se od nas pričakuje in kaj bomo za to dobili.
- Dorečejo se zadolžitve in pristojnosti posameznikov vključenih v projekt ter vzpostavi organizacijska struktura projekta (obvezno v sodelovanju z odgovorno osebo institucije).
- Vodja projekta na svoji instituciji skliče vzpostavitveni sestanek projekta, na katerem:
 - odgovorna oseba institucije povabljenim predstavi vodjo projekta in mu podeli pristojnosti za vodenje projekta;
 - seznanjeni vse vključene v projekt z njegovo vsebino (prijavnico in pogodbo);
 - se delegirajo zadolžitve in pristojnosti posameznikom, vključenim v projekt, in ustvari timsko vzdušje med sodelujočimi v projektu;
 - se sprejme operativni dogovor o načinu komuniciranja (elektronski naslovi, telefonske številke, pogostost poročanja).

Na mednarodni ravni:

- Vodja projekta vzpostavi stik z zunanjimi partnerji projekta in tudi z njimi izvede vzpostavitveni sestanek projekta. (Ko na mednarodni ravni projekt vodi kateri od partnerjev se vzpostavi stik z njim).

Začeli smo, kam sedaj?

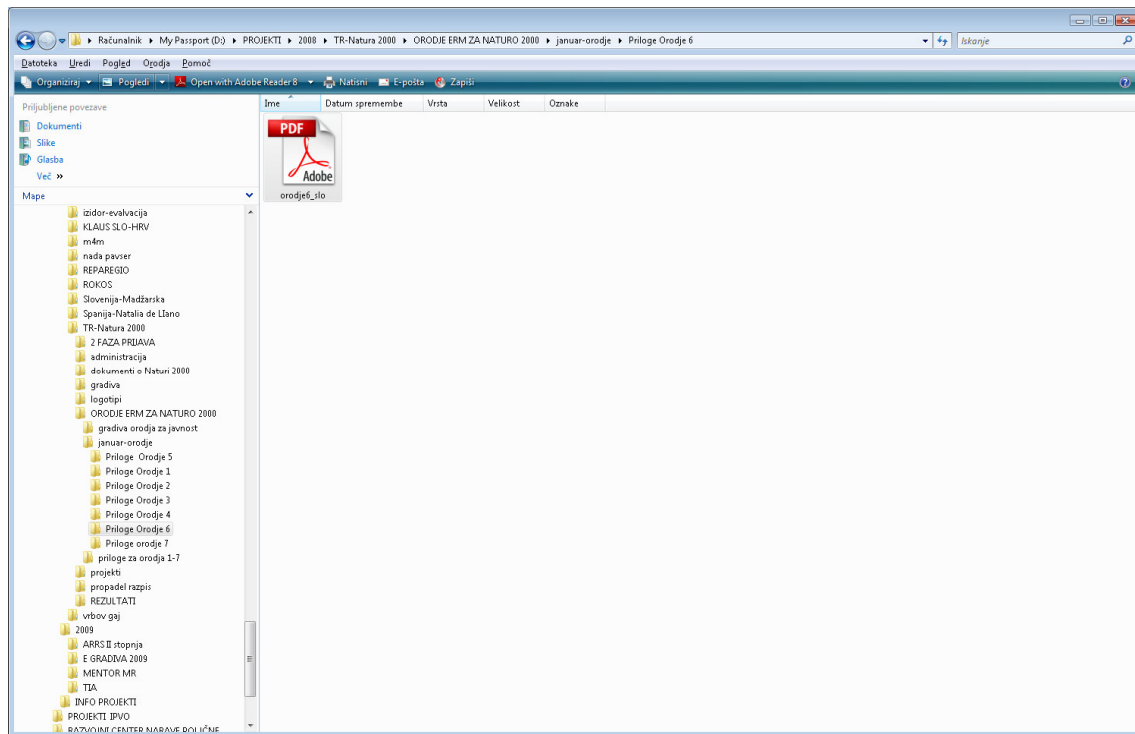
Cilj vsakega projekta je doseči zastavljene cilje in ustvariti v prijavnici obljubljeni rezultate (izdelke).

Zato je potrebno zagotoviti:

- sprotno spremljanje izvajanja projekta,
- učinkoviti nadzor in koordinacijo projekta,
- obvladovanje tveganj in
- zagotavljanje kakovosti.

Instrumenta za to sta [nadzor izvajanja projekta](#) (monitoring) in [evalvacija](#) (med, ob in po zaključku projekta).

Priloga:

ORODJE 7: Ali so naši občani zadovoljni?

Anketa je bila sestavljena iz 9 motivacijskih trditev in opredelitve spola ter starostne skupine izpolnjevalca/-ke:

Na splošno sem zelo zadovoljen/na s kvaliteto življenja v mojem okolju.					
Popolnoma se strinjam	Zelo se strinjam	Se strinjam	Včasih se strinjam	Se ne strinjam	Sploh se ne strinjam

V občini imamo v zadovoljivi meri zagotovljene in dostopne vse potrebne storitve (zdravnik, trgovina, pošta, javni prevoz, šola ...).					
Popolnoma se strinjam	Zelo se strinjam	Se strinjam	Včasih se strinjam	Se ne strinjam	Sploh se ne strinjam

Narava v naši občini je pretežno čista in nedotaknjena.					
Popolnoma se strinjam	Zelo se strinjam	Se strinjam	Včasih se strinjam	Se ne strinjam	Sploh se ne strinjam

Za varnost v občini je dobro poskrbljeno.					
Popolnoma se strinjam	Zelo se strinjam	Se strinjam	Včasih se strinjam	Se ne strinjam	Sploh se ne strinjam

V občini je dovolj zaposlitvenih možnosti.					
Popolnoma se strinjam	Zelo se strinjam	Se strinjam	Včasih se strinjam	Se ne strinjam	Sploh se ne strinjam

Dostop do elektronskih komunikacij (internet, kablenska TV) je dobro zagotovljen.					
Popolnoma se strinjam	Zelo se strinjam	Se strinjam	Včasih se strinjam	Se ne strinjam	Sploh se ne strinjam

Če želim lahko aktivno soodločam in vplivam na odločitve, ki jih sprejema občina.					
Popolnoma se strinjam	Zelo se strinjam	Se strinjam	Včasih se strinjam	Se ne strinjam	Sploh se ne strinjam

Družabno in društveno življenje v občini je dobro razvito.					
Popolnoma se strinjam	Zelo se strinjam	Se strinjam	Včasih se strinjam	Se ne strinjam	Sploh se ne strinjam

Občina bi morala več denarja nameniti za (obkrožite lahko le 2 možnosti).

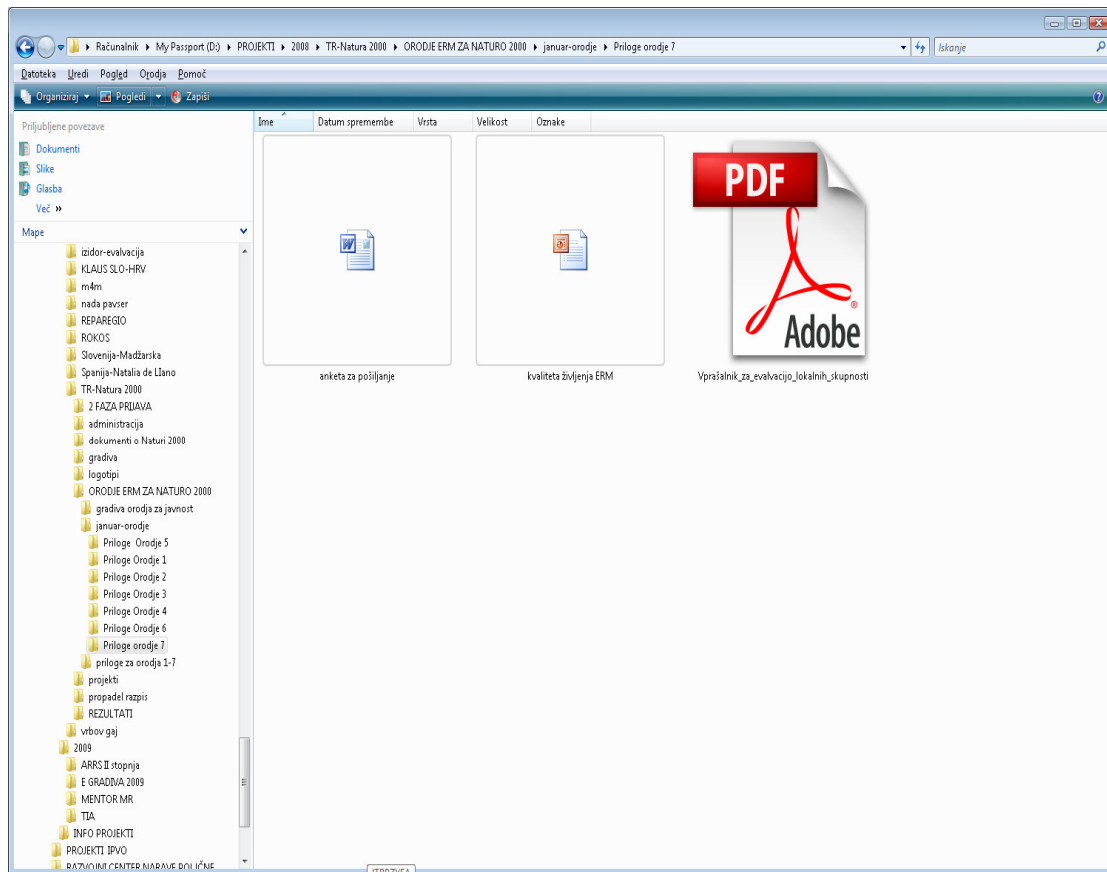
Turizem	Varovanje okolja	Odpadke	Kulturo	Šport
Socialne pomoči	Štipendije	Kanalizacijo	Kmetijstvo	Društva
Vodovod	Ceste	Podjetništvo	Občinska stanovanja	Drugo (vpišite)

Prosim izpolnite starost izpolnjevalca / -ke ankete:				
18 - 25 let	25 - 40 let	40 - 55 let	55 - 65 let	nad 65 let

Prosimo obkrožite vaš spol	
moški	ženski

Rezultate ankete javno objavimo in poiščemo možnosti za izboljšanje stanja, v kolikor so navedene težave.

Priloge:

VSE PRILOGE SO SESTAVNI DEL ORODJA ERM.